

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Солонина М.А.
ст. гр. ОДСзм-21

Сьогодні більшість бюджетних установ перебувають на мінімальному бюджетному фінансуванні. Основна причина виникнення цих явищ полягає у нестабільному економічному становищі держави, низькому рівні менеджменту і нездатності установ ефективно та своєчасно управляти оборотними активами.

Бюджетним установам, поява та неефективне управління дебіторською та кредиторською заборгованостями призводить до виникнення ряд проблем. За таких умов зростає роль застосування ефективного управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, своєчасного її повернення та попередження виникнення безнадійних боргів. Незважаючи на підвищений науковий інтерес до проблем ефективності кредиторської та дебіторської заборгованостей та значну кількість наукових розробок у даному напрямку, немає комплексного підходу до її вирішення.

Дебіторська заборгованість – це актив, який виникає, якщо існує імовірність установою отримання майбутніх економічних вигод або досягнення поставленої мети або задоволення потреб установи та може бути визначена достовірна її сума .

В установі повинен вестися відповідний реєстр дебіторської заборгованості, тобто зазначатися дата виникнення заборгованості, дата сплати, тобто повернення коштів, якщо з будь-яких причин дата сплати порушується боржником, то про цей факт повинен знати як керівник, так і юрист, якщо така посада введена в штат установи, для того щоб сформувані відповідну претензійно-позовну діяльність (роботу).

Основні причини, що впливають на утворення дебіторської і кредиторської заборгованості як по державному, так і по місцевих бюджетах:

- нереальний бюджет, де відсутні кошти в обсязі, достатньому для досягнення цілей та завдань поточної політики. Внаслідок цього бюджетні установи намагаються досягти своїх політичних цілей,

- порушуючи передбачені асигнування;
- система нормованого розподілу коштів;
 - слабка фінансова дисципліна розпорядників бюджетних коштів та відсутність системного внутрішнього контролю, які призводили до відволікання бюджетних коштів і недостовірності облікових даних;
 - недостатність моніторингу та недосконалість форм фінансової звітності стосовно заборгованостей, що перешкоджає ефективному управлінню бюджетними коштами.

Кредиторською заборгованістю називається заборгованість, яка виникає внаслідок несплати установами конкретної суми контрагентам, невіплата заробітної плати, не перераховано своєчасно в бюджет податки та збори.

На утворення кредиторської заборгованості впливають такі фактори, як:

- обмеженість дохідної частини бюджетів усіх рівнів, внаслідок чого неповно враховано потреби в коштах при затвердженні кошторисів;
- недосконале планування, що призводить до затвердження у кошторисах доходів і видатків необ'єктивних показників;
- невиконання дохідної частини бюджетів, що зумовлює неповне направлення асигнувань бюджетним установам у порівнянні з обсягом затверджених їм призначень [
- Згідно з Порядком бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ, який був затверджений наказом Міністерства фінансів 02.04.2014 за № 372 [виділять наступні види заборгованості:
- прострочена дебіторська заборгованість – вид дебіторської заборгованості, що може виникнути на 30-й день, якщо закінчився термін обов'язкового платежу згідно з укладеними договорами, або, якщо дата платежу не визначена, після виписування рахунку на оплату;
- дебіторська заборгованість, строк позовної давності, якої минув – така дебіторська заборгованість повинна обліковуватися після того, як термін позовної давності закінчився;

- безнадійна дебіторська заборгованість – такий вид поточної дебіторської заборгованості може виникнути, коли існує ймовірність неповернення її боржником, або строк позовної давності якої вже минув;
- простроченою кредиторською заборгованістю вважають суму кредиторської заборгованості, що може виникнути на 30-й день після закінчення встановленого періоду для здійснення обов’язкового платежу відповідно до укладених договорів або, якщо дату платежу не встановлено після отримання підтверджуючих документів за доставлені товари, проведені роботи, надані послуги;
- кредиторська заборгованість, строк позовної давності якої вже минув – вид простроченої кредиторської заборгованості, після виникнення якої, кредитор втрачає право звернення до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу.

Література:

1. Адамик, О.В. Доходи суб’єктів державного сектору: економічна сутність, вітчизняна та міжнародна інтерпретація // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 1. – С. 29-36
2. Бенько, І.Д.; Сисюк, С.В. Аналіз запасів медичних установ // Сталій розвиток економіки, 2013. – № 1. – С. 267-270
3. Гуцайлук Л., Хорунжак Н. До питання обліку дебіторської заборгованості у бюджетних установах // Галицький економічний вісник. — 2009. — № 1. — С. 152-155.